

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ו באלול, תשפ"ד
29 בספטמבר, 2024
311/2024

חודש האזרח הוותיק 2024 מבחר נתונים על אזרחי ישראל הוותיקים בני 65 ומעלה¹ Senior Citizen's Month 2024 Selected Data on Various Topics Regarding Israeli Senior Citizens Aged 65 and Over

- בסוף שנת 2023 מנתה אוכלוסיית האזרחים הוותיקים בישראל כ-1.252 מיליון איש, מתוכם 694 אלף נשים ו-559 אלף גברים. כ-44% מהאזרחים הוותיקים הם בני 75 ומעלה.
- כ-90.6% מבני 65 ומעלה הם יהודים ואחרים וכ-9.4% הם ערבים.
- אוכלוסיית היהודים והאחרים בני 65 ומעלה מורכבת ברובה מילידי חו"ל (63%), ורק כ-37% נולדו בישראל.
- כ-5% הם ילידי ישראל שגם אביהם יליד ישראל.
- כ-65% מהאזרחים הוותיקים נשואים² וכ-19% מהם אלמנים. בקרב הגברים – 80% נשואים, כ-10% גרושים, כ-3% רווקים ו-7% אלמנים, ובקרב הנשים – יותר ממחצית (54%) נשואות, כ-14% גרושות, כ-4% רווקות וכשליש (28%) אלמנות.
- ב-825 אלף דירות רשום מחזיק בגיל 65 ומעלה (מתוך כ-2.9 מיליון דירות/יחידות דיור למגורים בישראל), לפי נתוני מרשם דירות ומבנים נכון ליולי 2023.
- בשנת 2023, כ-4% (כ-52 אלף) מבני 65 ומעלה גרו במוסדות³, מהם כ-66% – בבתי אבות ובדיור מוגן, כ-32% – במוסדות אשפוז ובהוסטלים וכ-2% – במוסדות אחרים.
- באותה שנה, כ-82% מהגברים בני 65 ומעלה גרו במשק הבית עם בת זוג (כ-431 אלף), לעומת כ-52% בלבד מהנשים בגיל זה שגרו עם בן זוג (כ-327 אלף).⁴
- כ-266 אלף בני 65 ומעלה גרו בגפם במשק הבית (כ-23%, לעומת כ-7% בקרב בני 18-64), נשים יותר מגברים (כ-32% לעומת כ-12%, בהתאמה), יהודים יותר מערבים (כ-23% לעומת כ-18%, בהתאמה).
- כ-31 אלף גרו במשק בית עם אדם אחד נוסף שאינו קרוב משפחה⁵ (לרוב מטפלים). הם היו כ-10% מבני 65 ומעלה הגרים במשקי בית לא-משפחתיים, נמוך יותר מהנתון ב-2022 (12%) וב-2021 (13%).

¹ הנתונים על אזרחים ותיקים שבהודעה זו, מתייחסים לבני 65 ומעלה, בשונה מהגדרות של גופים אחרים.

² נתוני מצב משפחתי מתייחסים לסוף 2022.

³ על פי מפקד אוכלוסיית דיור משותף ומוסדות לשנת 2023.

⁴ בן/בת הזוג אינם בהכרח באותם הגילים.

⁵ כולל מטפלים השוהים בישראל יותר משנה ברציפות בלבד.

- בשנת 2023, עמדה **תוחלת החיים בלידה**⁶ על 81.0 שנים בקרב גברים ועל 85.5 שנים בקרב נשים. באותה שנה **תוחלת החיים בגיל 65** עמדה על 20.3 שנים בקרב גברים ועל 22.9 שנים בקרב נשים, ו**שנות החיים הבריאים בגיל 65** היו 12.0 בקרב גברים ו-11.4 בקרב נשים.
- בשנת תשפ"ב (2021/22) סך **הספורטאים הפעילים** בישראל עמד על 153,741, מתוכם כ-4.7% (7,212 ספורטאים) היו בני 65 ומעלה. 44.1% מהספורטאים הפעילים בני 65 ומעלה היו נשים.
- בשנת 2022, 5,652 בני 65 ומעלה למדו בקורסים להכשרה מקצועית, שהם 5.8% מכלל הלומדים בהכשרות בשנה זו.
- בשנת תשפ"ג (2022/23) 278 אנשים בני 65 ומעלה **קיבלו תואר** (או תעודה אקדמית) ממוסדות להשכלה גבוהה בישראל (לעומת 319 בשנה הקודמת).
- בשנת 2023, 21.7% מבני 65 ומעלה **השתתפו בכוח העבודה** (28.6% מהגברים ו-16.0% מהנשים).
- בשנת 2022 **ההכנסה הכספית ברוטו** במשקי בית של בני 65 ומעלה הייתה 13,843 ש"ח בממוצע. 17.0% מההכנסה מקורם בעבודה, 36.3% – מפנסיות וקופות גמל, 32.9% – מקצבאות ותמיכות ו-13.8% – מהון.
- בשנת 2023, בני 65 ומעלה היו 13.9% מכלל **המורשים לנהוג**, קצת יותר מחלקם באוכלוסייה (12.6%).
- באותה שנה נפגעו **בתאונות דרכים** 15,897 בני אדם, מתוכם 1,918 בני 65 ומעלה (12.1%), פחות מחלקם באוכלוסייה (12.6%). 77 מהם נהרגו (21.2% מכלל ההרוגים). 509 היו פצועים קשה (19.1% מכלל הפצועים קשה) והשאר – פצועים קל (10.4% מכלל הפצועים קל).
- בשנת 2023 היו **רשומים במשרד הרווחה והביטחון החברתי** כ-204.7 אלף בני 65 ומעלה. ל-94.9% מהרשומים (כ-194.3 אלף) הייתה נזקקות מוגדרת.
- בשנת 2023 **הושמו במסגרות רווחה** כ-65.4 אלף בני 65 ומעלה. רוב המושמים (92.1%) הושמו במסגרות בקהילה, 6.7% הושמו במסגרות חוץ-ביתיות ו-1.2% הושמו גם במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות.
- בשנת 2022 היו במרשם **אנשים עם מוגבלות** כ-1.096 מיליון אנשים עם מוגבלויות שונות, מתוכם 43.9% היו בני 65 ומעלה (כ-480.9 אלף).
- 22.6 אלף **תושבי ישראל שעמדו לדין במשפטים פליליים**, קיבלו פסק דין בשנת 2022. מתוכם 714 היו בני 65 ומעלה בעת מתן פסק הדין (3.2%).
- בקרב תושבי ישראל בני 65 ומעלה שעמדו לדין, היו 82.6% יהודים ואחרים ו-17.4% ערבים. לשם השוואה, בקרב כלל תושבי ישראל שעמדו לדין, היו 62.1% יהודים ואחרים ו-37.9% ערבים.
- **שלוש קבוצות העבירה הנפוצות ביותר** בקרב תושבי ישראל בני 65 ומעלה שעמדו לדין היו: עבירות כלפי הסדר הציבורי (26.5%), עבירות רישוי (22.3%) ועבירות כלפי גופו של אדם (20.9%).
- שיעור בני 65 ומעלה **שנפגעו מעבירה**⁷ היה פחות ממחצית משיעור בני 20-64 שנפגעו (8.4% לעומת 19.6%, בהתאמה).

⁶ כולל 1,250 חיילים ואזרחים שנהרגו מה-7/10/23 עד סוף 2023 בשל מלחמת חרבות ברזל.
⁷ לפחות מאחת מהעבירות שנבדקו בסקר ביטחון אישי 2023

אוכלוסיית בני 65 ומעלה

בסוף שנת 2023 חיו בישראל כ-1.252 מיליון תושבים בני 65 ומעלה שהם 12.9% מתושבי המדינה. כ-44% מהאזרחים הוותיקים הם בני 75 ומעלה; כ-13% מהאזרחים הוותיקים הם בני 85 ומעלה. עם קום המדינה היו בני ה-65 ומעלה 4% בלבד מכלל אוכלוסיית המדינה. חלקם של האזרחים הוותיקים עולה בהדרגה, ועל פי תחזיות האוכלוסייה עד שנת 2040 יעלה חלקם ל-14%, והם יימנו כ-1.9 מיליון איש. האחוז של בני 65 ומעלה מתוך כלל האוכלוסייה בישראל נמוך לעומת מדינות אחרות. הסיבה לכך נעוצה בעיקר באחוז הילדים עד גיל 14 בישראל (27.6%) הגבוה לעומת המדינות האחרות.

לוח א - אחוז בני 65 ומעלה במדינות נבחרות בעולם, ממוצע 2022⁸

מדינה	אחוז בני 65 ומעלה
יפן	29.0
איטליה	23.0
גרמניה	22.9
צרפת	21.1
ארצות הברית	17.7
רוסיה	16.6
סין	13.6
ישראל ⁹	12.4
ברזיל	10.2
אינדונזיה	7.4
הודו	6.8

קבוצות אוכלוסייה וגיל

בסוף שנת 2023 היו היהודים ואחרים¹⁰ 90.6% מכלל בני 65 ומעלה (לעומת כ-78.7% מכלל האוכלוסייה), והערבים היו 9.4% (לעומת כ-21.3% מכלל האוכלוסייה). האחוז הגבוה של אוכלוסיית היהודים ואחרים נובע בעיקר מגלי העלייה ומתוחלת חיים ארוכה יותר באוכלוסיית היהודים והאחרים ומשיעורי ילודה גבוהים יותר באוכלוסייה הערבית בעשורים הראשונים לאחר קום המדינה. חלקם של בני 65 ומעלה באוכלוסיית היהודים והאחרים היה 14.9% ובאוכלוסייה הערבית – 5.7%.

⁸ מקור: US Bureau of the Census, International Data Base (פרסום אינטרנט), בתוך: בני 65+ בישראל: שנתון סטטיסטי (2023), מאירס-ג'וינט-ברוקדייל (לוח 5.2 – מציג את 10 המדינות שבהן מספר בני 65 ומעלה הוא הגבוה ביותר ובנוסף את מדינת ישראל).

⁹ נתון זה הופק בלמ"ס ואינו כלול בלוח 5.2 בשנתון סטטיסטי בני 65+ בישראל, מאירס-ג'וינט-ברוקדייל.

¹⁰ אחרים כוללים נוצרים לא-ערבים, בני דתות אחרות וחסרי סיווג דת במשרד הפנים.

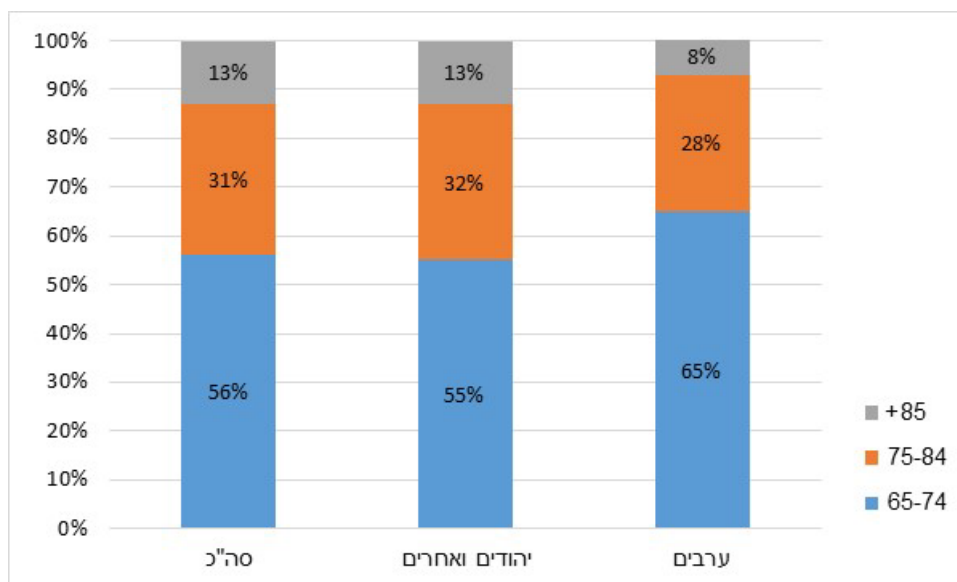
לוח ב - בני 65 ומעלה לפי קבוצת אוכלוסייה, סוף 2023

אלפים, אלא אם כן צוין אחרת

גילים	כלל האוכלוסייה	יהודים ואחרים	ערבים	אחרים
אוכלוסייה – סך הכל	9,699.2	7,631.8	2,067.3	478.8
בני 65 ומעלה	1,252.5	1,135	117.4	62.6
אחוז בני 65 ומעלה	12.9	14.9	5.7	13.1

בני 75 ומעלה היו כ-45% מכלל האזרחים הוותיקים באוכלוסיית היהודים והאחרים וכ-35% באוכלוסייה הערבית. בני 85 ומעלה היו כ-13% מכלל האזרחים הוותיקים באוכלוסיית היהודים והאחרים וכ-8% באוכלוסייה הערבית. נתונים אלו הם ביטוי מובהק למבנה גילים צעיר יותר של האוכלוסייה הערבית בהשוואה לאוכלוסייה היהודית וגם לתוחלת החיים הארוכה יותר באוכלוסייה היהודית.

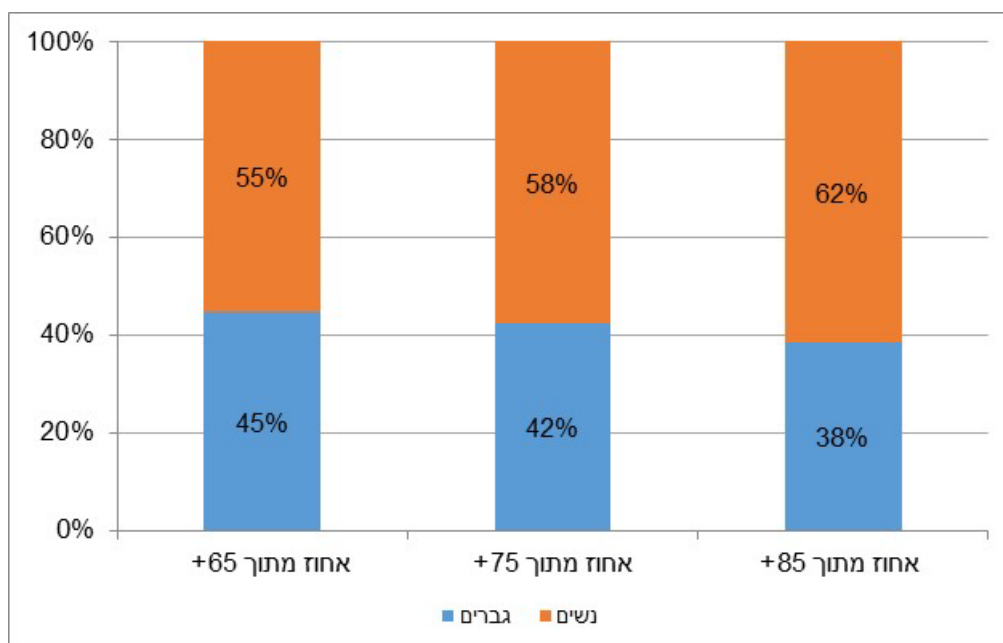
תרשים 1 - בני 65 ומעלה לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה, סוף 2023

התפלגות לפי מין וגיל

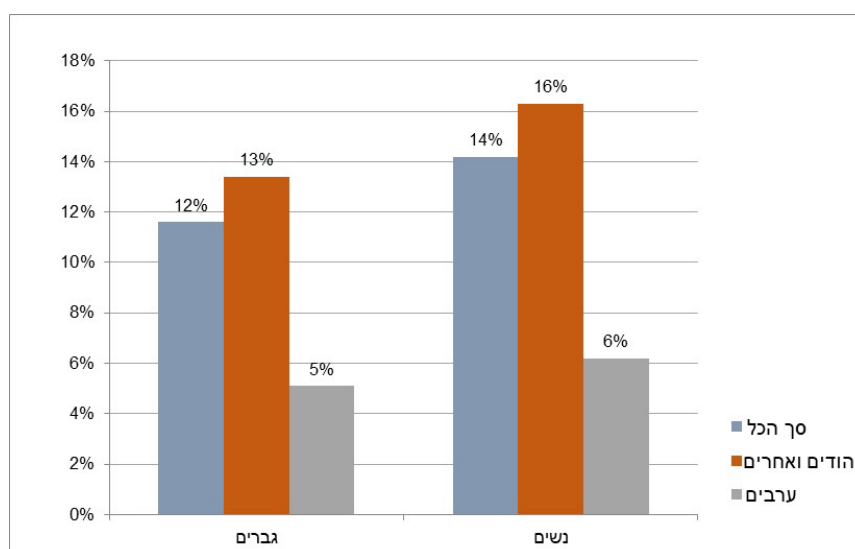
מכלל האזרחים הוותיקים, הנשים הן 55.4% (693.8 אלף), לעומת 44.6% (558.6 אלף) גברים. בקרב בני 75 ומעלה, כ-57.7% הן נשים וכ-42.3% הם גברים. בקרב בני 85 ומעלה, כ-61.6% הן נשים וכ-38.4% הם גברים. חלקן היחסי של הנשים גדל עם העלייה בגיל בגלל תוחלת החיים הגבוהה יותר שלהן.

תרשים 2 - בני 65 ומעלה לפי מין וגיל, סוף 2023

חלקן היחסי של נשים בקרב בני 65 ומעלה גבוה יותר מזה של הגברים בכל קבוצות האוכלוסייה.

תרשים 3 - אחוז בני 65 ומעלה מכלל האוכלוסייה, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה, סוף 2023

תחזית אוכלוסיית האזרחים הוותיקים

בשנת 2025 צפויים להיות כ-1.306 מיליון אזרחים ותיקים בישראל, כ-1.172 מיליון יהודים ואחרים וכ-134 אלף ערבים.

בשנת 2045 צפויים להיות כ-2.123 מיליון אזרחים ותיקים, כ-1.780 מיליון יהודים ואחרים וכ-343 אלף ערבים.

בשנת 2065 צפויים להיות כ-3.043 מיליון אזרחים ותיקים, כ-2.407 מיליון יהודים ואחרים וכ-636 אלף ערבים.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

מצב משפחתי (נתוני סוף 2022)

כ-65% מהאזרחים הוותיקים נשואים וכ-19% אלמנים. בקרב הגברים – כארבעה מכל חמישה נשואים (80%), כ-10% גרושים, כ-3% רווקים וכ-7% אלמנים, ובקרב הנשים – יותר ממחצית (54%) נשואות, כ-14% גרושות, כ-4% רווקות וכשליש (28%) אלמנות. האחוז הגבוה של אלמנות נובע מתוחלת החיים הגבוהה יותר בקרב נשים, אך גם מכך שלרוב נשים צעירות יותר מבני זוגן ולכן מתאלמות בגיל צעיר יותר. גורם נוסף לאחוז הגבוה של אלמנות נובע מנישואין חוזרים בשיעור גבוה יותר אצל הגברים (במקרים של גירושין והתאלמות).

לוח ג - בני 65 ומעלה לפי מין ומצב משפחתי, סוף 2022

קבוצת גיל	סה"כ	אחוז הנשואים	גברים	סה"כ	אחוז הנשואות	נשים
בני 65 ומעלה	558.6	79.5	7.2	693.8	53.5	28.0
בני 75 ומעלה	233.1	76.9	12.6	317.7	40.2	44.1
בני 85 ומעלה	61.8	66.4	23.9	98.9	21.5	66.1

מוצא (יהודים ואחרים)

בקרב אוכלוסיית היהודים והאחרים בני 65 ומעלה, כ-56% הם ממוצא אירופה-אמריקה, כ-39% הם ממוצא אסיה-אפריקה, ו-5% הם ממוצא ישראל (ילידי ישראל שגם אביהם ילידי ישראל). כ-37% מבני 65 ומעלה נולדו בישראל, לעומת כ-76% בכלל האוכלוסייה. 42.8% מבני 65 ומעלה ממוצא אירופה-אמריקה הם עולי בריה"מ (לשעבר).¹¹

עולי בריה"מ (לשעבר) שעלו לארץ משנת 1990 ואילך

חלקם היחסי של בני 65 ומעלה בקרב עולי בריה"מ (לשעבר) הוא 26.6%. נתון זה גבוה מחלקם של בני 65 ומעלה מכלל אוכלוסייה היהודים והאחרים (14.9%). חלקם היחסי של העולים מבריה"מ (לשעבר) בני 65 ומעלה בקרב כלל אוכלוסיית האזרחים הוותיקים היהודים והאחרים הוא 19.6%.

הערים הגדולות

בערים הגדולות המונות 100 אלף תושבים ויותר, אחוז התושבים הוותיקים הגבוה ביותר נמצא בבת ים – 25.2%. אחוז התושבים הוותיקים מושפע בין היתר גם משיעורי הלידה, ולכן ביישובים עם שיעורי לידה גבוהים אחוז הוותיקים נמוך יותר.

¹¹ כולל החלק האסיאתי של בריה"מ (לשעבר).

לוח ד - בני 65 ומעלה בערים הגדולות המונות 100 אלף תושבים ויותר, סוף 2023

העיר	מספר האזרחים הוותיקים (באלפים)	אחוז האזרחים הוותיקים
בת ים	32.1	25.2
חיפה	60.8	20.8
הרצלייה	21.6	20.4
חולון	38.0	20.1
ראשון לציון	50.6	20.0
נתניה	45.0	19.7
רמת גן	29.3	17.9
פתח תקווה	44.4	17.2
חדרה	17.8	16.9
באר שבע	36.0	16.7
אשדוד	37.4	16.6
אשקלון	26.3	16.6
תל אביב-יפו	75.8	16.2
רחובות	23.9	15.9
ירושלים	95.7	9.8
בני ברק	16.1	7.3
בית שמש	7.0	4.2

הסדרי מגורים של בני 65 ומעלה

לפי נתוני מרשם דירות ומבנים נכון ליולי 2023, ב-825 אלף דירות רשום מחזיק **בגיל 65 ומעלה**¹² (מתוך כ-2.9 מיליון דירות/יחידות דיור למגורים בישראל). מתוכם, 80.3% הן בבעלות הדיירים, 18.0% הן בשכירות ו-1.7% הן בדיור המוגן הפרטי, לשם השוואה, בדירות שבהן המחזיקים עד גיל 64 – 65.5% מהדירות הן בבעלות ו-34.5% בשכירות.

2.0% מהדירות שבהן המחזיקים הם **בגיל 65 ומעלה** הן בדיור הציבורי ו-1.4% הן דירות בדיור המוגן הציבורי.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

¹² לצורך החישוב הובאו בחשבון מספרי ת"ז של מחזיקים בני 65 ומעלה שאינם דיירי מוסדות לפי רישומי הארנונה. החישוב של בעלות על דירה במרשם הדירות והמבנים מבוסס על נתוני המחזיקים והבעלים של הדירות.

כ-4% (כ-52 אלף) מבני 65 ומעלה גרו בשנת 2023 במוסדות,¹³ מהם כ-66% – בבתי אבות ובדיור מוגן, כ-32% – במוסדות אשפוז ובהוסטלים וכ-2% – במוסדות אחרים.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

מגורים במשקי בית עם בני משפחה

כ-82% מהגברים בני 65 ומעלה גרו עם בת זוג (כ-431 אלף), לעומת כ-52% בלבד מהנשים בגיל זה שגרו עם בן זוג (כ-327 אלף).¹⁴

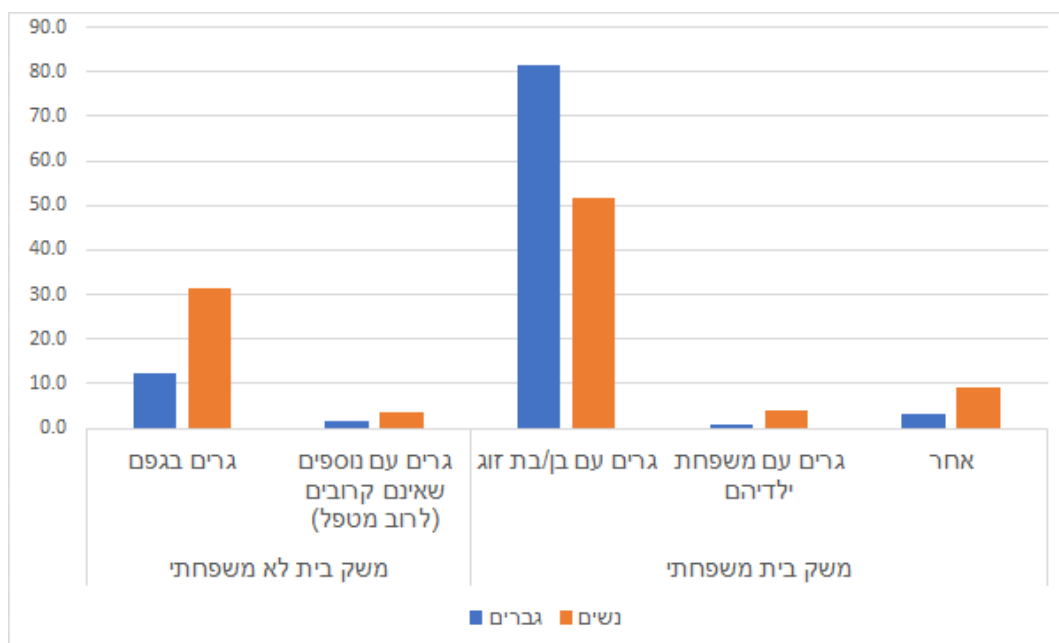
כ-3% מבני 65 ומעלה גרו במשק בית משותף עם משפחת ילדיהם (אך ללא בן/בת זוג), רובם (כ-73%) אלמנים או אלמנות; תופעה זו שכיחה יותר בקרב נשים בנות 65 ומעלה (כ-4%) מאשר בקרב גברים בני 65 ומעלה (כ-1%).

מגורים במשקי בית ללא בני משפחה

כ-266 אלף בני 65 ומעלה גרו בגפם (כ-23%, לעומת כ-7% בקרב בני 18-64), בדומה לשנה הקודמת. אחוז הנשים בנות 65 ומעלה שגרו בגפן היה גבוה פי 2.7 מאחוז הגברים (כ-32% לעומת כ-12%, בהתאמה), ואחוז היהודים היה גבוה פי 1.3 מאחוז הערבים (כ-23% לעומת כ-18%, בהתאמה).

בשנת 2023, כ-31 אלף גרו במשק בית עם אדם אחד נוסף שאינו קרוב משפחתם (לרוב מטפל¹⁵). הם היו כ-10% מבני 65 ומעלה הגרים במשקי בית לא-משפחתיים, נמוך יותר מהנתון ב-2022 (12%) וב-2021 (כ-13%, בהתאמה).

תרשים 4 - הסדרי מגורים של בני 65 ומעלה לפי סוג משק בית ומין, אחוזים 2023

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

¹³ על פי מפקד אוכלוסיית דיור משותף ומוסדות לשנת 2023.

¹⁴ בן/בת הזוג אינם בהכרח באותם הגילים.

¹⁵ כולל מטפלים השוהים בישראל יותר משנה ברציפות בלבד.

פטירות של בני 65 ומעלה

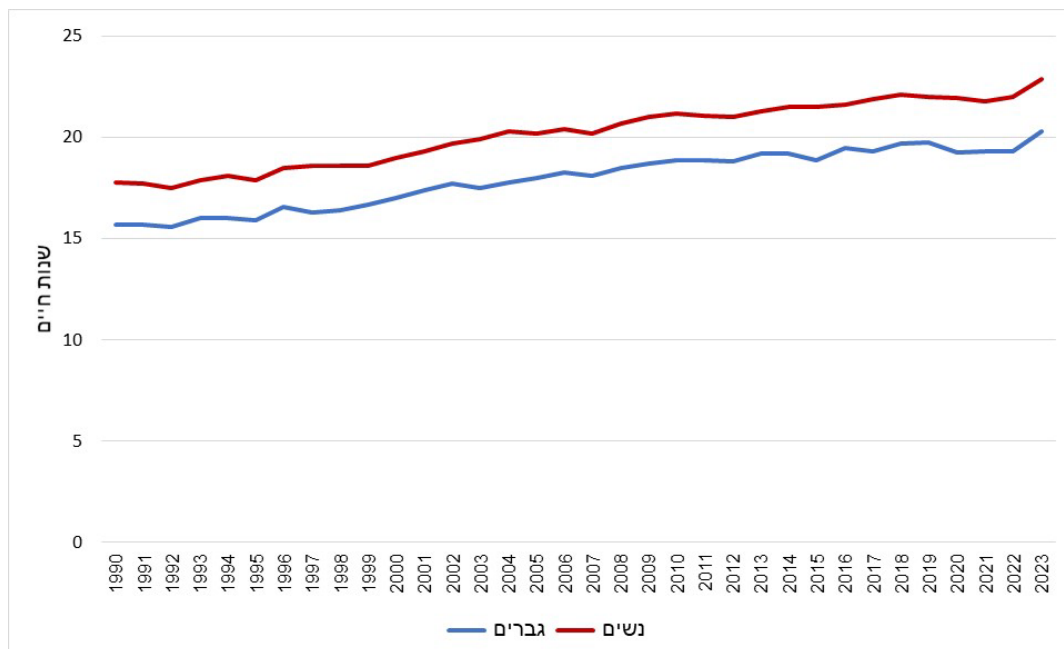
בכל שנת 2023 נפטרו 40,586 בני 65 ומעלה, 81.3% מכלל הנפטרים באותה שנה. 136 נהרגו במלחמת חרבות ברזל מה-7/10/23 עד סוף 2023 (76 גברים ו-60 נשים).

תוחלת חיים

בשנת 2023, עמדה תוחלת החיים בלידה¹⁶ על 81.0 שנים בקרב גברים ועל 85.5 שנים בקרב נשים. באותה שנה תוחלת החיים בגיל 65 עמדה על 20.3 שנים בקרב גברים ועל 22.9 שנים בקרב נשים.

תוחלת החיים בגיל 65 נמצאת במגמה של עלייה מתמשכת. בשנים 2000-2019 חלה עלייה של 2.3 שנים בקרב גברים ושל 2.8 שנים בקרב נשים. ואולם, בשנים 2020-2022 תוחלת החיים הייתה כמעט ללא שינוי, ככל הנראה בשל תמותה גבוהה יחסית בקרב מבוגרים מנגיף הקורונה. בשנת 2023 שוב חלה עלייה בתוחלת החיים והיא הייתה גבוהה יותר בשנה בקרב גברים וב-0.9 שנה בקרב נשים לעומת שנת 2022.

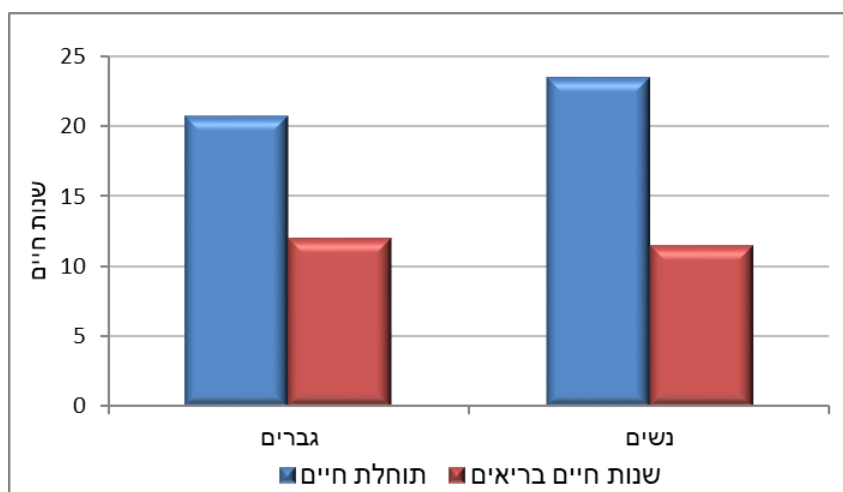
תרשים 5 - תוחלת חיים בגיל 65, לפי מין, 1990-2023

בשנת 2023 שנות חיים בריאים¹⁷ בגיל 65 היו 12.0 בקרב גברים (עלייה לעומת 2021 – 11.8) ו-11.4 בקרב נשים (עלייה לעומת 2021 – 11.1). תוחלת החיים בגיל 65 גבוהה יותר בקרב נשים לעומת גברים (ב-2.6 שנים בשנת 2023), אך מספר שנות החיים הבריאים בקרב גברים גבוה מעט לעומת נשים (ב-0.6 שנה).

¹⁶ כולל 1,250 חיילים ואזרחים שנהרגו מה-7/10/23 עד סוף 2023 בשל מלחמת חרבות ברזל.
¹⁷ מספר השנים הממוצע אשר אדם בגיל 65 צפוי לחיות ללא בעיה בריאותית שמפריעה לו בתפקוד. החישוב מבוסס על נתוני לוח תמותה ושיעורי הימצאות ספציפיים לגיל של בעיה בריאותית המפריעה בתפקוד, המחושבים לפי הסקר החברתי של הלמ"ס.

תרשים 6 - תוחלת חיים ותוחלת חיים בריאים בגיל 65*, לפי מין, 2023

* תוחלת חיים מחושבת בשיטת Chiang, ולכן נתוני התרשים מעט שונים מהערכים המוצגים לעיל.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

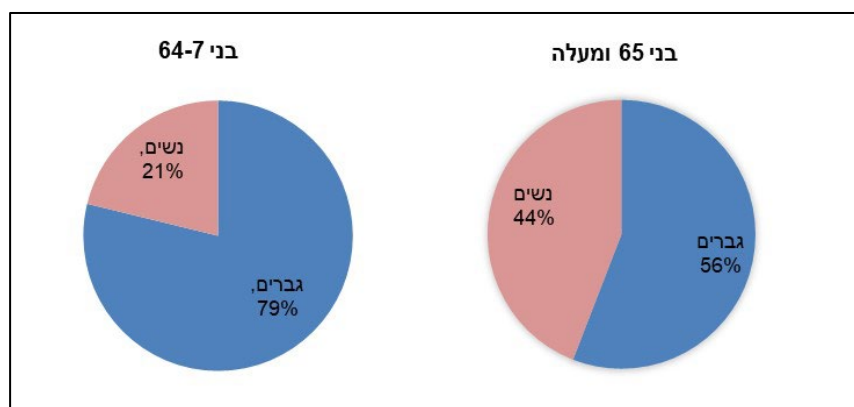
ספורטאים פעילים¹⁸

בשנת תשפ"ג (2022/23) היו בישראל 153,741 ספורטאים פעילים, מתוכם כ-4.7% (7,212 ספורטאים) בני 65 ומעלה.

מתוך הספורטאים בני 65 ומעלה, 48.4% הם ילידי הארץ.

44.1% מהספורטאים הפעילים בני 65 ומעלה היו נשים, לעומת כ-21.2% מהספורטאים הפעילים בני 64-7.

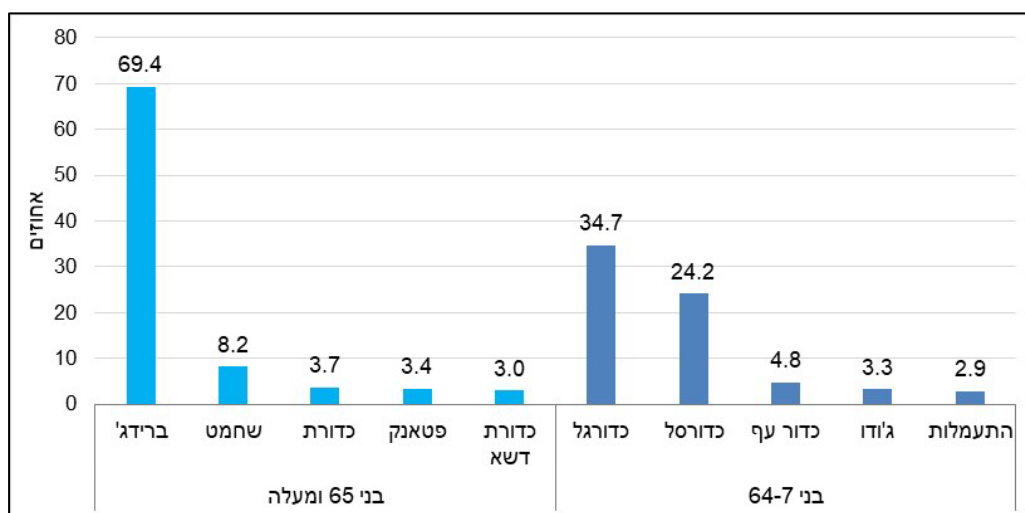
תרשים 7 - ספורטאים פעילים לפי מין וגיל, תשפ"ג (2022/23)

חמשת הענפים השכיחים ביותר בקרב בני 65 ומעלה הם: ברידג' (69.4%), שחמט (8.2%), כדורת (3.7%), פטנק (3.4%), וכדורת דשא (3.0%). לשם השוואה, חמשת הענפים השכיחים בקרב בני 64-7 הם: כדורגל (34.7%), כדורסל (24.2%), כדורעף (4.8%), ג'ודו (3.3%), והתעמלות (2.9%).

¹⁸ האחוזים מחושבים מסך הכל הידוע.

תרשים 8 - חמשת הענפים השכיחים ביותר, לפי גיל, תשפ"ג (2022/23)

98.6% מהספורטאים הפעילים בני 65 ומעלה עסקו בענפים אישיים, ו-1.4% – בענפים קבוצתיים. לשם השוואה, באותה שנה 29.7% מהספורטאים הפעילים בני 64-7 עסקו בענפים אישיים, ו-70.3% – בענפים קבוצתיים.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

קורסי הכשרה מקצועית

בשנת 2022 החלו את לימודיהם בקורסים להכשרות מקצועיות¹⁹ 1,965 תלמידים ממוצא אתיופי, שהם 2.0% מכלל הלומדים בהכשרות בשנה זו. שיעור זה גבוה מעט משיעור האוכלוסייה ממוצא אתיופי בקרב כלל האוכלוסייה בישראל (1.8%).²⁰

73.0% מהלומדים ממוצא אתיופי היו ילידי אתיופיה, ו-27.0% ילידי הארץ שאביהם נולד באתיופיה. 11.1% מהלומדים ממוצא אתיופי השתתפו בקורסים מתוקצבים, ו-88.9% – בקורסים שאינם מתוקצבים. לעומת זאת, בקרב כלל הלומדים 4.8% השתתפו בקורסים מתוקצבים ו-95.2% – בקורסים שאינם מתוקצבים. ענפי ההכשרה הבולטים בקרב הלומדים ממוצא אתיופי היו: תחבורה (54.6% מהלומדים),²¹ מינהל (11.0%), טיפוח החן (9.4%), חשמל ואלקטרוניקה (8.4%), ומחשבים (6.8%). 73.1% מהלומדים ממוצא אתיופי סיימו את לימודיהם בשנת 2022 והיו זכאים לתעודה, נמוך מאחוז הזכאים בקרב כלל הלומדים (79.4%).

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

¹⁹ קורסים בפקיח אגף בכיר להכשרה מקצועית ולפיתוח כוח אדם במשרד העבודה. הנתונים המוצגים כאן התקבלו ומתייחסים לתקופה שבה האגף שיוך למשרד הכלכלה והתעשייה. הקורסים מיועדים לאנשים בגיל 18 ומעלה המעוניינים לרכוש מקצוע, לעשות הסבה מקצועית או להשתלם במקצועם. הקורסים מתקיימים במגוון ענפי לימוד מקצועיים ומשלבים הכשרה עיונית ומעשית. בסופם מתקיימות בחינות גמר אשר מקנות למסיימים תעודת מקצוע ממשלתית. ההכשרות מבוצעות באמצעות קורסים מתוקצבים (במימון האגף) וכן קורסים שאינם מתוקצבים (במימון הלומד).

²⁰ בסוף שנת 2022 מנתה האוכלוסייה ממוצא אתיופי בישראל 168.8 אלף תושבים, ואוכלוסיית ישראל נאמדה בכ-9.662 מיליון תושבים.

²¹ מספרים גבוהים עקב יישום תקן אבטחת מטענים.

מקבלי תארים ממוסדות להשכלה גבוהה בשנת תשפ"ג (2022/23)

בשנת תשפ"ג (2022/23) 278 אנשים בני 65 ומעלה קיבלו תואר (או תעודה אקדמית) ממוסדות להשכלה גבוהה בישראל (לעומת 319 בשנה הקודמת). רובם קיבלו תארים מהאוניברסיטאות (163 אנשים – 58.6%), והיתר קיבלו תארים מהמכללות האקדמיות (66), מהאוניברסיטה הפתוחה (31) ומהמכללות האקדמיות לחינוך (18 אנשים).

כמחצית מבני 65 ומעלה קיבלו תואר שני (45.6%) לעומת שליש (33.0%) בקרב כלל מקבלי התארים. (יצוין כי בקרב כלל מקבלי התארים התואר השכיח ביותר היה תואר ראשון – 60.4%). 12.9% מבני 65 ומעלה קיבלו תואר שלישי, לעומת 2.0% בקרב כלל מקבלי התארים.

כ-60% מבני 65 ומעלה קיבלו תואר במקצועות מתחום מדעי הרוח (59.0%). תחומי לימוד משמעותיים נוספים היו מדעי החברה (24.1%) ומשפטים (10.4%). לשם השוואה, בקרב כלל מקבלי התארים בישראל 29.7% קיבלו תואר במדעי הרוח, 36.6% קיבלו תואר במדעי החברה ו-4.9% קיבלו תואר במשפטים.

61.5% ממקבלי התארים בני 65 ומעלה היו גברים, גבוה בהרבה מאחוז הגברים בקרב כלל מקבלי התארים בישראל (36.1%).

כשלושה רבעים (76.3%) ממקבלי התארים בקרב בני 65 ומעלה גרו בתשפ"ג ביישובים ברמה חברתית-כלכלית²² גבוהה (אשכולות 7-10), לעומת כמחצית (48.9%) מכלל מקבלי התארים.

למטא דאטה (הגדרות והסברים) בנושא

תכונות העבודה של בני 65 ומעלה²³

בשנת 2023, 21.7% מבני 65 ומעלה השתתפו בכוח העבודה (28.6% מהגברים ו-16.0% מהנשים). אחוז המשתתפים בכוח העבודה יורד עם הגיל: בקבוצת הגיל 65-69 – 41.9% (52.3% מהגברים ו-32.6% מהנשים), ואילו בגיל 70 ומעלה – רק 13.1% (17.9% מהגברים ו-9.3% מהנשים).

סביב גילי הפרישה לגמלאות, היו שיעורי ההשתתפות בכוח העבודה בקרב בני 62-66: 58.4% (70.8% בקרב גברים ו-46.5% בקרב נשים), ובקרב בני 67 ומעלה: 17.1% (22.5% בקרב גברים ו-12.7% בקרב נשים).

אחוז המשתתפים בכוח העבודה בקרב יהודים בני 65 ומעלה היה גבוה יותר מהאחוז בקרב ערבים: 22.9% לעומת 10.3%, בהתאמה.

שיעור התעסוקה בקרב יהודים בני 65 ומעלה היה 21.2% בשנת 2023, 27.9% בקרב גברים ו-15.7% בקרב נשים.

²² לפי סיווג אשכול חברתי-כלכלי 2017 של היישוב שבו הם גרו לפי מרשם התושבים. הרשויות המקומיות סווגו ל-10 אשכולות הומוגניים שאינם שווים גודל לפי ערך המדד החברתי-כלכלי שלהן. אשכול 1 מציין את הרמה הנמוכה ביותר, ואשכול 10 – את הרמה הגבוהה ביותר.

²³ גיל הפרישה לגמלאות עומד על 67 לגברים ועל 62 לנשים.

סביב גילי הפרישה לגמלאות, היו שיעורי התעסוקה בקרב יהודים בני 62-66: 56.8% (68.6% בקרב גברים ו-45.5% בקרב נשים), ובקרב יהודים בני 67 ומעלה: 16.7% (22.0% בקרב גברים ו-12.5% בקרב נשים). 50.7% מהמועסקים עבדו במשרה מלאה בדרך כלל (35 שעות בשבוע או יותר), ו-49.3% עבדו במשרה חלקית. בקרב הגברים 64.7% עבדו במשרה מלאה ו-35.3% עבדו במשרה חלקית, ואילו בקרב הנשים המצב הפוך – 30.2% ו-69.8%, בהתאמה.

בקרב כלל האוכלוסייה וגם בקרב בני 65 ומעלה יש קשר בין רמת ההשכלה לבין שיעור ההשתתפות בכוח העבודה – ככל שההשכלה גבוהה יותר, כך עולה שיעור ההשתתפות בכוח העבודה. בקרב בני 65 ומעלה שיעור ההשתתפות של בעלי השכלה של 0-4 שנות לימוד היה 3.9%, לעומת 29.2% בקרב בעלי השכלה של 16 שנות לימוד ויותר. 33.5% מהמועסקים בני 65 ומעלה עבדו כמנהלים או כבעלי משלחי יד אקדמי ו-22.4% עבדו כפועלים מקצועיים או בלתי מקצועיים, לעומת 40.1% ו-19.0%, בהתאמה בכלל האוכלוסייה.

משקי בית שבהם מתגוררים רק אנשים שאינם בגיל העבודה (גברים בני 67 ומעלה ונשים בנות 62 ומעלה)²⁴

לפי תכונות כוח העבודה

בשנת 2023 היו 551.4 אלף משקי בית שבהם כל בני משק הבית לא היו בגיל העבודה, 50.2% מהם היו משקי בית של בודדים. משקי הבית שבהם כל בני משק הבית לא היו בגיל העבודה היו 18.9% מכלל משקי הבית. בקרב היהודים אחוז משקי בית אלו היה 21.0% (495.4 אלף), גבוה מהאחוז בקרב הערבים – 9.0% בלבד (42.2 אלף). שוני זה נובע מהרגלי מגורים שונים.

מתוך משקי הבית שבהם כל בני משק הבית אינם בגיל העבודה, 25.8% היו משקי בית עם מועסקים.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

הכנסות של בני 65 ומעלה מתוך סקר הוצאות משק הבית, 2022

הכנסות משקי בית של בני 65 ומעלה²⁵

בשנת 2022, סך ההכנסה הכספית ברוטו של משקי בית בישראל הייתה 22,013 ש"ח בממוצע. 76.4% מההכנסה מקורם בעבודה, 12.3% – מקצבאות ותמיכות, 6.7% – מפנסיות וקופות גמל והשאר (4.6%) – מהון. 17.5% ממשקי הבית בישראל הם משקי בית של בני 65 ומעלה. ההכנסה הכספית ברוטו במשקי בית אלו הייתה 13,843 ש"ח בממוצע. 17.0% מההכנסה מקורם בעבודה, 36.3% – מפנסיות וקופות גמל, 32.9% – מקצבאות ותמיכות ו-13.8% – מהון. ההכנסה הכספית נטו לנפש הגבוהה ביותר היא במשקי בית של שני פרטים בגילי 65 ומעלה. בכלל משקי בית אחוז ההכנסה מעבודה שכירה גבוה יותר מאחוז ההכנסה מעבודה עצמאית (84.3% לעומת 15.7%, בהתאמה). אולם במשקי בית שבהם פרט אחד בן 65 ומעלה, אחוז ההכנסה מעבודה עצמאית הגיע ל-42.5%.

²⁴ כולל ילדים עד גיל 14.

²⁵ משקי בית של בני 65 ומעלה כוללים משקי בית של פרט אחד או שני פרטים בגיל 65 ומעלה.

במשקי בית של בני 65 ומעלה כ-88% מההכנסה מקצבאות ותמיכות הייתה מהמוסד לביטוח לאומי ועיקרה מקצבאות אזרח ותיק.

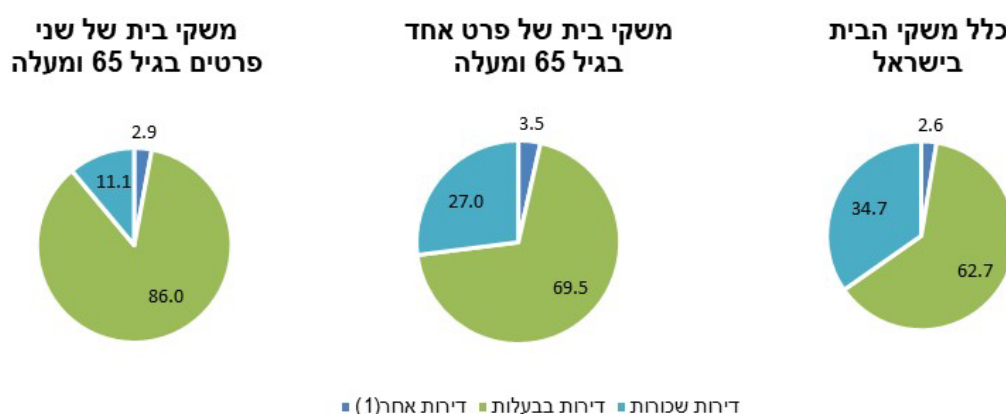
לוח ה - הכנסה חודשית ממוצעת במשקי בית של בני 65 ומעלה, לפי סוג משק הבית, 2022

2022	כלל משקי הבית בישראל	משקי בית של בני 65 ומעלה		
		סך הכל	משקי בית של פרט אחד	משקי בית של שני פרטים
הכנסה כספית ברוטו למשק בית (בש"ח)	22,013	13,843	8,726	19,178
הכנסה כספית נטו למשק בית (בש"ח)	18,237	12,897	8,388	17,599
הכנסה כספית נטו לנפש (בש"ח)	5,750	8,658	8,388	8,799
הרכב הכנסה כספית ברוטו (באחוזים)	100.0	100.0	100.0	100.0
הכנסה מעבודה	76.4	17.0	14.5	18.2
הכנסה מעבודה שכירה	84.3	68.9	57.5	73.3
הכנסה מעבודה עצמאית	15.7	31.1	42.5	26.7
הכנסה מהון	4.6	13.8	10.1	15.5
הכנסה מפנסיות וקופות גמל	6.7	36.3	33.1	37.8
הכנסה מקצבאות ותמיכות	12.3	32.9	42.3	28.5
מזה: מהמוסד לביטוח לאומי	75.7	88.1	87.5	88.5
תמיכות שוטפות ממשקי בית	11.3	1.2	1.5	0.9

דיוור משקי בית של בני 65 ומעלה

האחוז הגבוה ביותר של הגרים בדירות בבעלות – 86.0% היה במשקי בית שבהם שני פרטים בגיל 65 ומעלה.

תרשים 9 - נתוני דיוור של משקי בית, 2022

(1) דירות אחר – מעונות סטודנטים, דירות בדמי מפתח ודירות "חינם"

הכנסות של פרטים בני 65 ומעלה

ככל שהגיל עולה ההכנסה מעבודה נמוכה יותר, וההכנסות מפנסיה, מקצבאות ומתמיכות גבוהות יותר. בשנת 2022, סך ההכנסה הכספית ברוטו לפרטים בני 65 ומעלה הייתה 7,986 ש"ח במוצע, מתוכה 35.4% – מפנסיה בארץ ובחו"ל, 34.0% – מהמוסד לביטוח לאומי ו-24.9% – הכנסה מעבודה (1,991 ש"ח).

סך ההכנסה הממוצעת הגבוהה ביותר הייתה בקבוצת הגיל 90 ומעלה (10,000 ש"ח). ההכנסה הגבוהה ביותר מפנסיה בארץ ובחו"ל הייתה בקבוצת הגיל 74-70 – 3,474 ש"ח, וההכנסה הנמוכה ביותר הייתה בקבוצת הגיל 65-69 – 2,172 ש"ח.

לוח ו - הכנסה חודשית ממוצעת של פרטים בני 65 ומעלה, לפי גיל, ש"ח, 2022

קבוצות גיל						סה"כ בני 65 ומעלה	2022
+90	89-85	84-80	79-75	74-70	69-65		
10,000	7,069	7,367	6,780	8,388	8,737	7,986	ממוצע הכנסה כספית ברוטו מזה:
-	-	-	575	1,938	4,264	1,991	מעבודה
3,562	3,384	3,144	2,876	2,766	2,107	2,718	מביטוח לאומי
2,446	2,725	2,557	2,414	2,393	1,533	2,207	מזה: קצבת אזרח ותיק
3,267	688	892	341	200	161	422	מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית
3,045	2,457	2,683	2,951	3,474	2,172	2,831	מפנסיה בארץ ובחו"ל

- = מספר מקרים קטן

פרטים בגיל פנסיה²⁶ שאינם עובדים ומקבלים פנסיה

אחד ממקורות ההכנסה העיקריים בגיל הפרישה הוא החיסכון הפנסיוני משנות העבודה. מתוך סך הפרטים בגילי הפנסיה שאינם עובדים, 43.1% בלבד מקבלים פנסיה וממוצע ההכנסה מפנסיה הוא 6,705 ש"ח בחודש. שיעור הנשים המקבלות פנסיה נמוך ב-11.6 נקודות האחוז משיעור הגברים (38.7% לעומת 50.3%, בהתאמה), הכנסתן נמוכה ב-23% מהכנסתם של גברים (5,907 ש"ח ו-7,709 ש"ח, בהתאמה).

לוח ז - הכנסה חודשית ממוצעת של פרטים בגיל פנסיה שאינם עובדים ומקבלים פנסיה, לפי מין, 2022

נשים	גברים	סה"כ	2022
38.7	50.3	43.1	מקבלי פנסיה (אחוזים)
5,907	7,709	6,705	הכנסה ממוצעת מפנסיה (ש"ח)

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

²⁶ גיל פנסיה – נשים מגיל 62 ומעלה וגברים מגיל 67 ומעלה

בשנת 2023, בני 65 ומעלה היו 13.9% מכלל המורשים לנהוג, קצת יותר מחלקם באוכלוסייה (12.6%). 57.4% מבני 65 ומעלה היו בעלי רישיון נהיגה (כ-712 אלף), לעומת 80.1% מבני 45-64.

חלקם של הגברים בני ה-65 ומעלה המורשים לנהוג, מתוך אוכלוסיית המורשים לנהוג בני ה-65 ומעלה (59.9%) גבוה מחלקם של הגברים בכלל אוכלוסיית המורשים לנהוג (54.9%) וגבוה מחלקם של הגברים בני ה-65 ומעלה בכלל האוכלוסייה (44.6%). חלקן של הנשים בנות ה-65 ומעלה המורשות לנהוג, מתוך אוכלוסיית המורשים לנהוג בני ה-65 ומעלה (40.1%) נמוך מחלקן של הנשים בכלל אוכלוסיית המורשים לנהוג (45.1%) ונמוך מחלקן של הנשים בנות ה-65 ומעלה בכלל האוכלוסייה (55.4%).

ל-61.4% מהמורשים לנהוג בגילי 65 ומעלה, יש לפחות הגבלת נהיגה אחת. בכלל אוכלוסיית המורשים לנהוג, ל-38.0% יש לפחות הגבלת נהיגה אחת. מבני 65 ומעלה שיש להם הגבלת נהיגה, 73.4% חייבים להרכיב משקפיים או עדשות מגע בעת הנהיגה.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

נפגעים בתאונות דרכים²⁷

בשנת 2023 חלה ירידה במספר התאונות והנפגעים לעומת שנת 2022. יחד עם זאת, חלה עלייה במספר התאונות החמורות (קטלניות וקשות) ובמספר הנפגעים באופן חמור (הרוגים ופצועים קשה) לעומת השנים האחרונות.

בשנת 2023 דווחו למשטרת ישראל על 8,832 תאונות דרכים עם נפגעים שסווגו בלמ"ס כת"ד מורחב. בתאונות אלו נפגעו 15,897 בני אדם, מתוכם 1,918 בני 65 ומעלה (12.1%), פחות מחלקם באוכלוסייה (12.6%). 77 מהם נהרגו (21.2% מכלל ההרוגים). 509 היו פצועים קשה (19.1% מכלל הפצועים קשה) והשאר – פצועים קל (10.4% מכלל הפצועים קל).

חלקם של בני 65 ומעלה בקרב הולכי הרגל שנפגעו (24.6%) היה כפול מחלקם באוכלוסייה. מתוך בני 65 ומעלה שנפגעו בעת חציית כביש, 76.1% נפגעו במעבר חצייה.

37 הולכי רגל בני 65 ומעלה נהרגו בתאונות דרכים, והם היו 35.9% מהולכי הרגל שנהרגו בתאונות דרכים – פי 2.9 מחלקם באוכלוסייה.

מתוך נהגי הקלנועיות שנפגעו בתאונות שדווח עליהן למשטרה, 21 היו בני 65 ומעלה (24.7% מנהגי הקלנועיות שנפגעו), 21 היו עד גיל 49, 32 היו בני 50-64 וגילם של 11 לא היה ידוע. מבין נהגי הקלנועיות שנפגעו בתאונות שלא דווח עליהן למשטרה, 46 היו בני 65 ומעלה (66.7% מנהגי הקלנועיות שנפגעו), 11 היו עד גיל 49 ו-12 היו בני 50-64.

²⁷ נתוני תאונות דרכים עם נפגעים מסוג ת"ד מורחב, כולל באזור יהודה והשומרון.

נהגים מעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים

חלקם של הנהגים המבוגרים (בני 65 ומעלה) המעורבים בתאונות עם נפגעים עמד על 11.4% (נמוך מחלקם בכלל המורשים לנהוג – 13.9%).

עבירות נהיגה²⁸ בעת תאונות דרכים עם נפגעים

71.6% מהנהגים בני 65 ומעלה שהיו מעורבים בתאונות דרכים ביצעו עבירה בעת התאונה, לעומת 61.1% בקרב כלל הנהגים המעורבים בתאונות דרכים.

עבירות הנהיגה השכיחות ביותר בקרב נהגים בני 65 ומעלה שעברו עבירת נהיגה בעת תאונות דרכים עם נפגעים בשנת 2023 היו:

- אי-מתן זכות קדימה להולך רגל – 21.0% מהנהגים בגיל זה (לעומת 10.1% בכלל האוכלוסייה)
 - אי-ציות לרמזור – 16.7% מהנהגים בגיל זה (גבוה מהאחוז בכלל האוכלוסייה, 15.8%)
- יש לציין כי אי-ציות לרמזור היא עבירת הנהיגה העיקרית הגורמת לתאונות דרכים עם נפגעים, בקרב נהגים בכלל האוכלוסייה.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

רווחה

רשומים במחלקות לשירותים חברתיים²⁹ ובעלי נזקקות מוגדרת³⁰ במשרד הרווחה והביטחון החברתי

בשנת 2023 היו רשומים במשרד הרווחה והביטחון החברתי כ-204.7 אלף בני 65 ומעלה. מתוך הרשומים היו 63.6% נשים ו-36.4% גברים, 83.5% יהודים ואחרים ו-16.5% ערבים. 94.9% מהרשומים (כ-194.3 אלף) הייתה נזקקות מוגדרת. מתוכם, ל-36.5% הוגדרה נזקקות מסוג קושי בטיפול אישי ובמיומנויות יום-יומיות, ל-32.1% – קשיים בצריכת שירותים ומיצוי זכויות, ל-15.6% – בדידות ו/או היעדר מערכות תמיכה ול-7.7% – מצוקה רגשית.

²⁸ עבירת תעבורה שהיא פעולת נהיגה או פעולה נלווית לנהיגה. העבירה נרשמת אם לדעת הבוחן היא זו שתרמה לתאונה, אך אין כל הכרח כי הנהג המעורב יורשע בה או ייתבע בגינה.

²⁹ רשומים במחלקות לשירותים חברתיים – משפחה או פרט שפנו או הופנו למחלקות לשירותים חברתיים של משרד הרווחה והביטחון החברתי ונפתח להם תיק טיפול. החל משנת 2021, הנתונים המפורסמים הם ממערכת נתוני יסוד חדשה שבה חל שינוי ברמת אשכולות נזקקות משק הבית והפרט וכן ברמת הספירה של הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים ובעלי הנזקקות המוגדרת. כך, למשפחה או פרט יכולים להיפתח יותר מתיק טיפול אחד או להירשם יותר מנזקקות אחת, והם יימנו בכל אחד מהם.

³⁰ נזקקות – הסיבה שבגללה פנה או הופנה הפרט/המשפחה למחלקה לשירותים חברתיים. העובד הסוציאלי המטפל במשפחה מציין לכל תיק טיפול את נזקקות משק הבית מתוך רשימה קבועה של 29 נזקקויות, ואת נזקקויות הפרט של בני המשפחה מתוך רשימה קבועה של 48 נזקקויות (כולל נזקקות "תקינה"). לבני משפחה הרשומים בתיק ואינם בעלי נזקקות, מצינת נזקקות "תקינה".

מושמים במסגרות רווחה של משרד הרווחה והביטחון החברתי

בשנת 2023 הושמו במסגרות רווחה כ-65.4 אלף בני 65 ומעלה. רוב המושמים (92.1%) הושמו במסגרות בקהילה,³¹ 6.7% הושמו במסגרות חוץ-ביתיות³² ו-1.2% הושמו גם במסגרות בקהילה וגם במסגרות חוץ-ביתיות.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

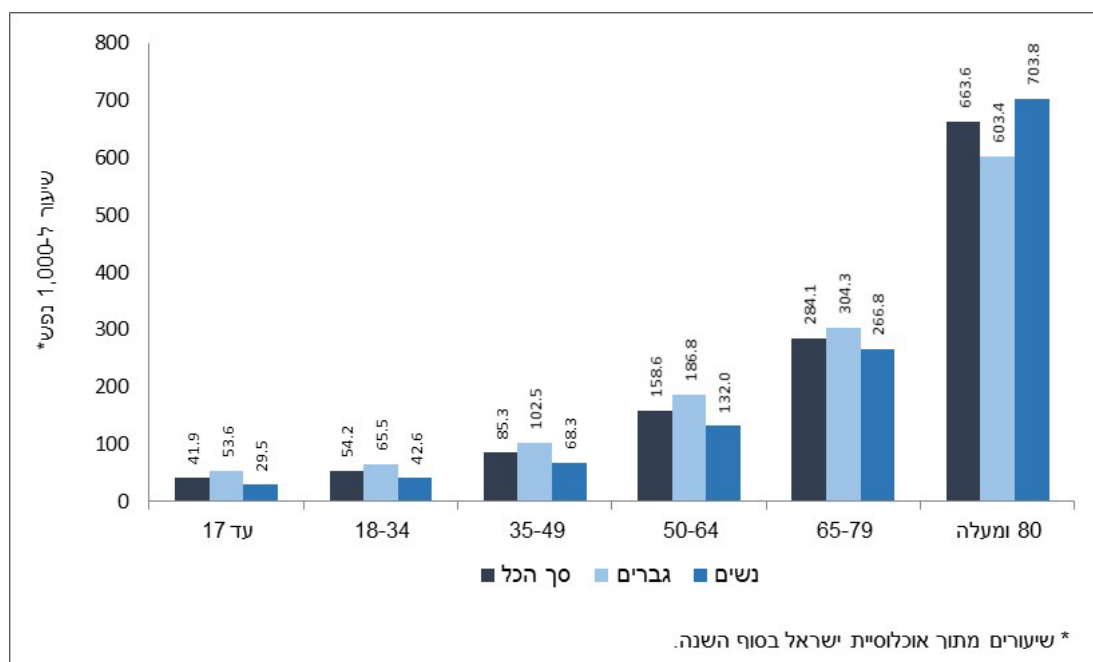
אנשים עם מוגבלות³³

בשנת 2022 היו במרשם אנשים עם מוגבלות כ-1.096 מיליון אנשים עם מוגבלויות שונות, מתוכם 43.9% היו בני 65 ומעלה (כ-480.9 אלף).

שיעור האנשים עם מוגבלות עולה באופן עקיב ומשמעותי, ככל שקבוצת הגיל מבוגרת יותר. העלייה המשמעותית בשיעור זה הייתה בין קבוצת הגיל של בני 65-79 (284.1 ל-1,000 נפש) לבין בני 80 ומעלה (663.6 ל-1,000 נפש).

בנוסף על כך, בכל קבוצות הגיל השיעור בקרב הגברים היה גבוה יותר מהשיעור בקרב הנשים, פרט לבני 80 ומעלה שאצלם המצב הפוך: 603.4 ל-1,000 נפש בקרב הגברים לעומת 703.8 ל-1,000 נפש בקרב הנשים.

תרשים 10 - אנשים עם מוגבלות לפי מין וגיל, שיעור ל-1,000 נפש, *2022

³¹ אדם שממשיך להתגורר עם משפחתו הטבעית ומקבל שירותים בקהילה ותמיכה בהתאם למדיניות "עם הפנים לקהילה" של משרד הרווחה והביטחון החברתי. דוגמאות למסגרות בקהילה: מועדון/מרכז קהילתי, מרכז טיפולי.

³² אדם שאינו יכול לגור עם משפחתו עקב חשיפה שלו או של משפחתו למצבי מצוקה וסכנה. בית אבות הוא דוגמה למסגרת חוץ-ביתית.

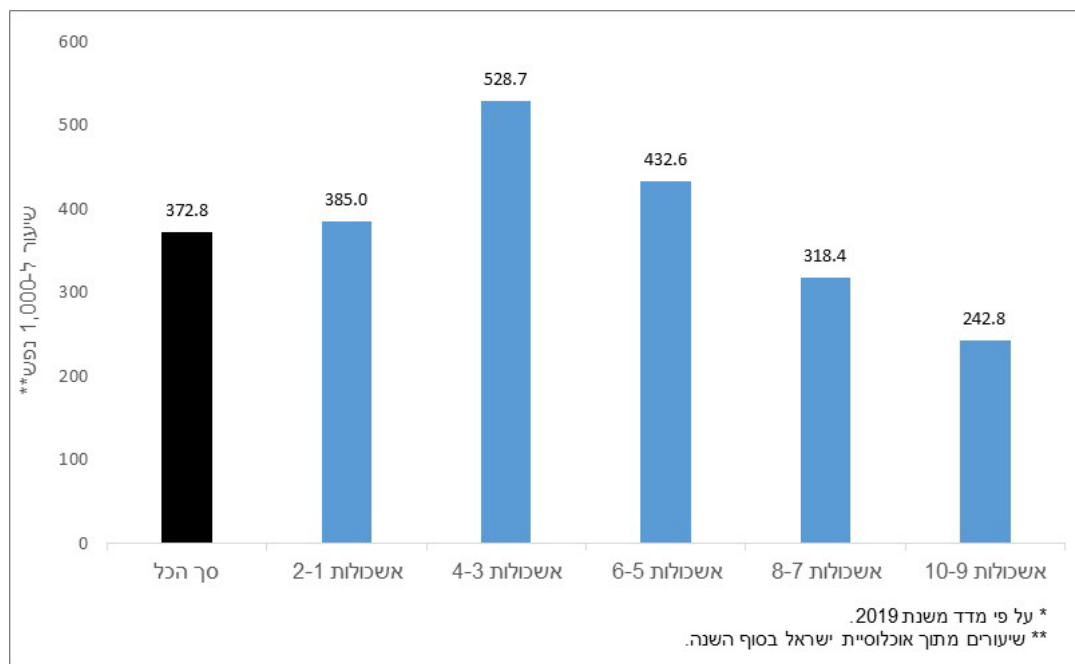
³³ הנתונים בהודעה זו נלקחו מתוך מרשם אנשים עם מוגבלות לשנת 2022. המידע במרשם אנשים עם מוגבלות מבוסס על קבצים מהמוסד לביטוח לאומי, משרד הרווחה והביטחון החברתי ומשרד הביטחון. במרשם נכללים תושבי ישראל בלבד, אשר עברו ועדות אבחון או ועדות רפואיות ומוסדות המדינה מכירים במוגבלותם בין אם הכרה זמנית או קבועה ובין אם ניתנים להם שירותים או קצבאות בגין. כלומר, האוכלוסייה הכלולה במרשם, מבוססת על הכרה של מוסדות המדינה ולא על הגדרה עצמית.

אשכול חברתי-כלכלי³⁴

שיעור האנשים עם מוגבלות בקרב בני 65 ומעלה היה 372.8 ל-1,000 נפש. שיעורי האנשים בני 65 ומעלה עם מוגבלות ביישובים מאשכולות חברתיים-כלכליים נמוכים ובינוניים (אשכולות 1-6) היו גבוהים יותר מהשיעורים ביישובים מהאשכולות הגבוהים, במיוחד באשכולות 9-10 (242.8 ל-1,000 נפש).

תרשים 11 - בני 65 ומעלה עם מוגבלות, לפי אשכול חברתי-כלכלי של יישוב המגורים, * שיעור ל-1,000

נפש, ** 2022

אנשים עם מוגבלות בערים³⁵

בערים היהודיות, השיעורים הגבוהים ביותר של אנשים עם מוגבלות בקרב בני 65 ומעלה היו בשדרות (601.4 ל-1,000 נפש) ובאופקים (555.5 ל-1,000 נפש), ואילו השיעורים הנמוכים ביותר ברמת השרון (225.4 ל-1,000 נפש) וברעננה (214.9 ל-1,000 נפש). השיעור בשדרות היה פי 2.8 מהשיעור ברעננה, פער של 386 אנשים ל-1,000 נפש.

מתוך האנשים שהיו מוכרים על ידי מוסדות המדינה, שיעור האנשים שקיבלו גמלת סיעוד מהמוסד לביטוח לאומי היה 601 ל-1,000 נפש. שיעור האנשים המקבלים גמלת סיעוד הנמוך ביותר היה ברעננה – 123 לאלף (כ-57% מהשיעור הכללי בעיר), ואילו השיעור הנמוך ביותר היה בשדרות – 496 לאלף נפש (כ-82% מהשיעור הכללי בעיר).

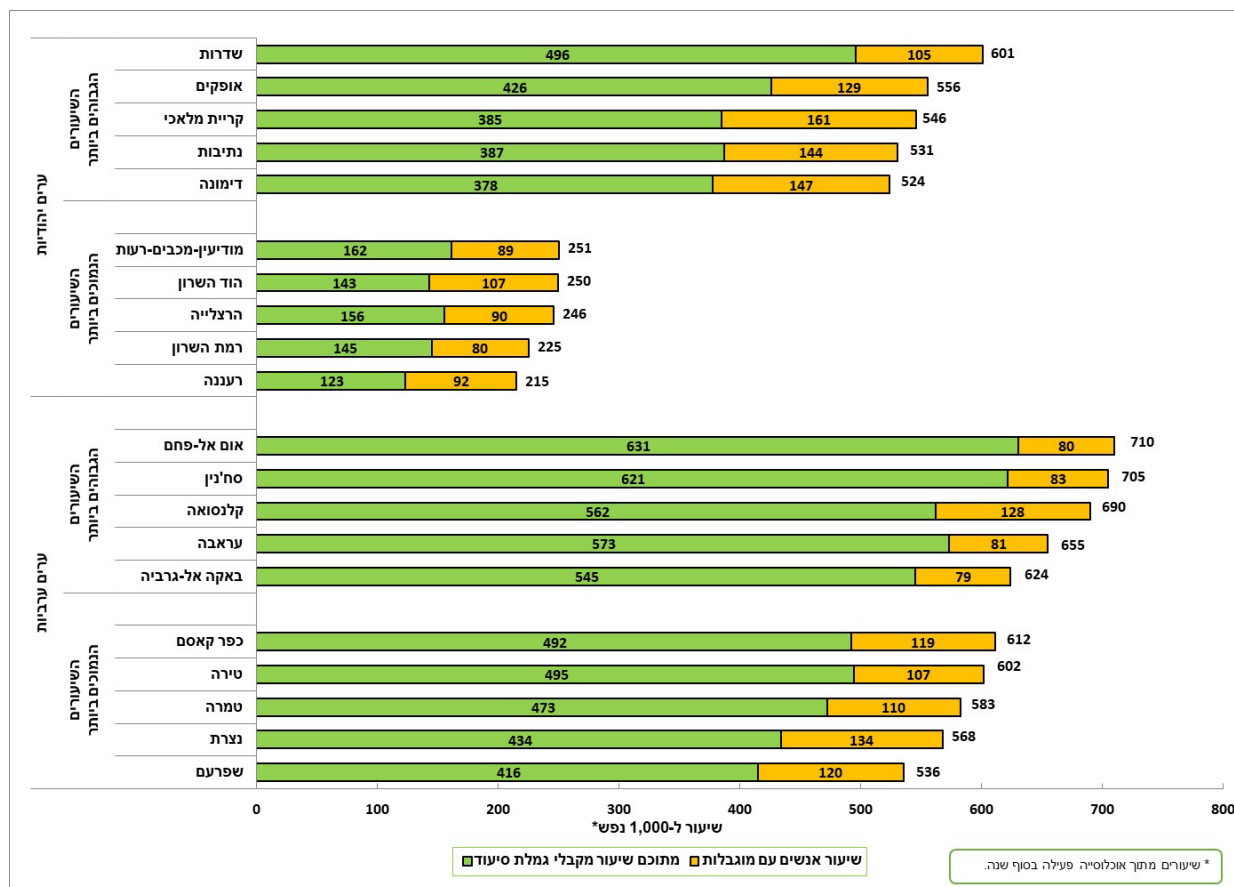
³⁴ לפי סיווג אשכול חברתי-כלכלי 2019 של היישוב שבו הם גרו לפי מרשם התושבים. הרשויות המקומיות סווגו ל-10 אשכולות הומוגניים שאינם שווי גודל לפי ערך המדד החברתי-כלכלי שלהן. אשכול 1 מציין את הרמה הנמוכה ביותר, ואשכול 10 – את הרמה הגבוהה ביותר.

³⁵ עשר הערים שבהן שיעור האנשים עם מוגבלות הוא הגבוה ביותר ועשר הערים שבהן שיעור האנשים עם מוגבלות הוא הנמוך ביותר. לאדם יכולה להיות יותר מסוג אחד של מוגבלות.

בערים לא יהודיות השיעורים הגבוהים ביותר של אנשים עם מוגבלות בקרב בני 65 ומעלה היו באום אל-פחם (710.4 ל-1,000 נפש) ובסח'נין (704.9 ל-1,000 נפש), ואילו השיעורים הנמוכים ביותר היו בנצרת (568.3 ל-1,000 נפש) ובשפרעם (535.6 ל-1,000 נפש). השיעור באום אל-פחם היה פי 1.3 מהשיעור בשפרעם, פער של 174 אנשים ל-1,000 נפש.

השיעור הנמוך ביותר של אנשים עם מוגבלות שקיבלו גמלת סיעוד היה בשפרעם – 416 לאלף (כ-78% משיעור הכללי בעיר), ואילו השיעור הגבוה ביותר היה באום אל-פחם – 631 לאלף נפש (כ-89% משיעור הכללי בעיר).

תרשים 12 - בני 65 ומעלה עם מוגבלות ומתוכם אנשים שקיבלו גמלת סיעוד, בערים יהודיות ובערים לא יהודיות שבהן היו השיעורים הגבוהים ביותר והשיעורים הנמוכים ביותר, שיעור לאלף נפש, *2022

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)

תושבי ישראל בני 65 ומעלה שעמדו לדין במשפטים פליליים

22.6 אלף תושבי ישראל שעמדו לדין במשפטים פליליים, קיבלו פסק דין בשנת 2022. מתוכם 714 היו בני 65 ומעלה בעת מתן פסק הדין (3.2%).

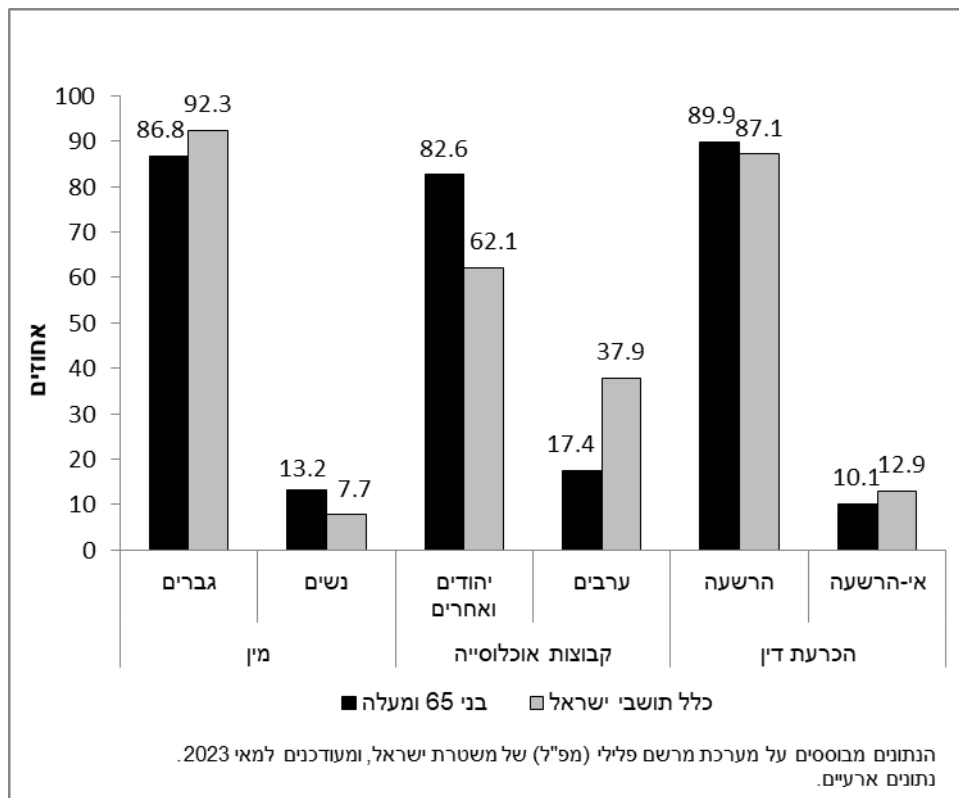
בקרב תושבי ישראל בני 65 ומעלה שעמדו לדין, היו 86.8% גברים ו-13.2% נשים. לשם השוואה, בקרב כלל תושבי ישראל שעמדו לדין, היו 92.3% גברים ו-7.7% נשים.

בקרב תושבי ישראל בני 65 ומעלה אשר עמדו לדין ב-2022, היו 82.6% יהודים ואחרים ו-17.4% ערבים. לשם השוואה, בקרב כלל תושבי ישראל שעמדו לדין, היו 62.1% יהודים ואחרים ו-37.9% ערבים.

אחוז המורשעים בקרב תושבי ישראל בני 65 ומעלה שעמדו לדין (89.9%), גבוה מאחוז המורשעים בקרב כלל תושבי ישראל שעמדו לדין (87.1%).

תרשים 13 - עומדים לדין במשפטים פליליים - תושבי ישראל בני 65 ומעלה לעומת כלל תושבי ישראל,

לפי מין, קבוצת אוכלוסייה והכרעת דין, שנת פסק דין 2022

שלוש קבוצות העבירה הנפוצות ביותר³⁶ בקרב תושבי ישראל בני 65 ומעלה שעמדו לדין היו: עבירות כלפי הסדר הציבורי (26.5%), עבירות רישוי (22.3%), ועבירות כלפי גופו של אדם (20.9%).

³⁶ לפי קבוצת העבירה החמורה ביותר שבה הואשם העומד לדין

לעומת זאת, קבוצות העבירה שלהלן היו פחות נפוצות בקרב תושבי ישראל בני 65 ומעלה לעומת כלל תושבי ישראל: עבירות כלפי הסדר הציבורי (26.5% לעומת 29.1%, בהתאמה) ובמיוחד עבירות רכוש (8.7% לעומת 18.0%, בהתאמה) ועבירות מוסר (5.2% לעומת 16.7%, בהתאמה).

לפי קבוצת עבירה, שנת פסק דין 2022

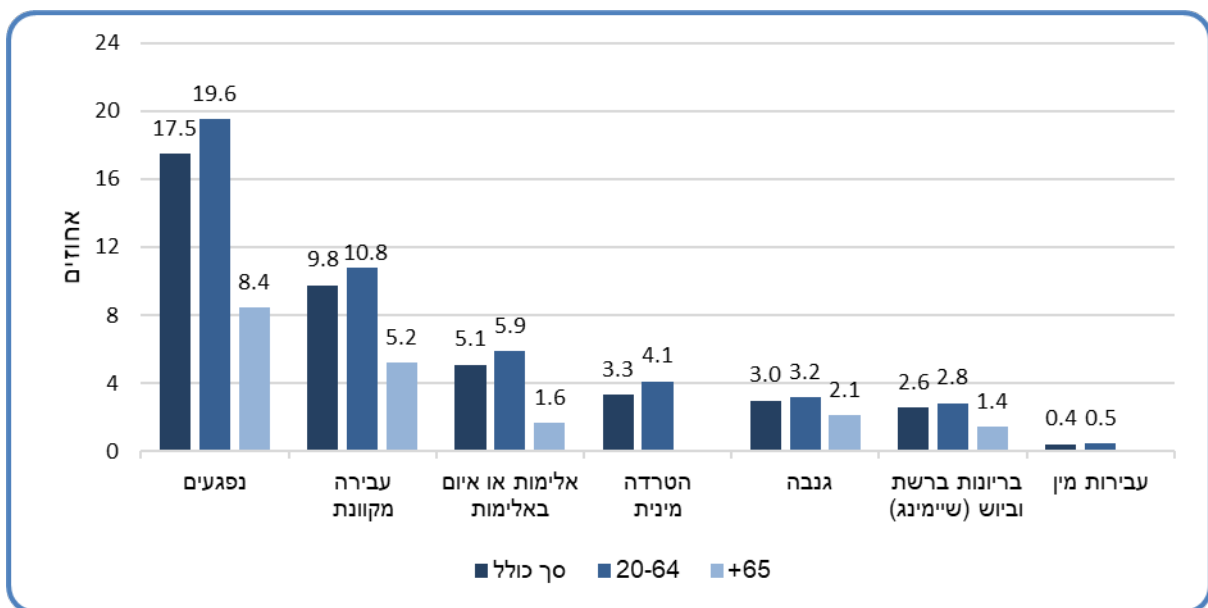
ממצאים מתוך סקר ביטחון אישי 2023

היפגעות מעבירות פרט

בשנת 2023 1.075 מיליון איש (17.5%) מתוך אוכלוסיית ישראל בני 20 ומעלה נפגעו מעבירות פרט הכוללות: גנבה, אלימות או איום באלימות, הטרדה מינית, עבירות מין, בריונות ברשת וביוש (שיימינג) ועבירה מקוונת. שיעור בני 65 ומעלה שנפגעו לפחות מאחת מהעבירות שנבדקו במהלך השנה האחרונה, היה פחות ממחצית משיעור בני 20-64 שנפגעו (8.4% לעומת 19.6%, בהתאמה).

העבירה השכיחה ביותר היא עבירה מקוונת, וממנה נפגעו 5.2% מבני 65 ומעלה ו-10.8% מבני 20-64. בהיפגעות מעבירות אלימות או איום באלימות שיעור הנפגעים עמד על 1.6% מבני 65 ומעלה ועל 5.9% מבני 20-64. בהיפגעות מעבירות גנבה שיעור הנפגעים עמד על 2.1% מבני 65 ומעלה ועל 3.2% מבני 20-64.

תרשים 15 - בני 20 ומעלה שנפגעו מעבריינות, לפי סוג עבירה(1)(2) וגיל, סקר 2023

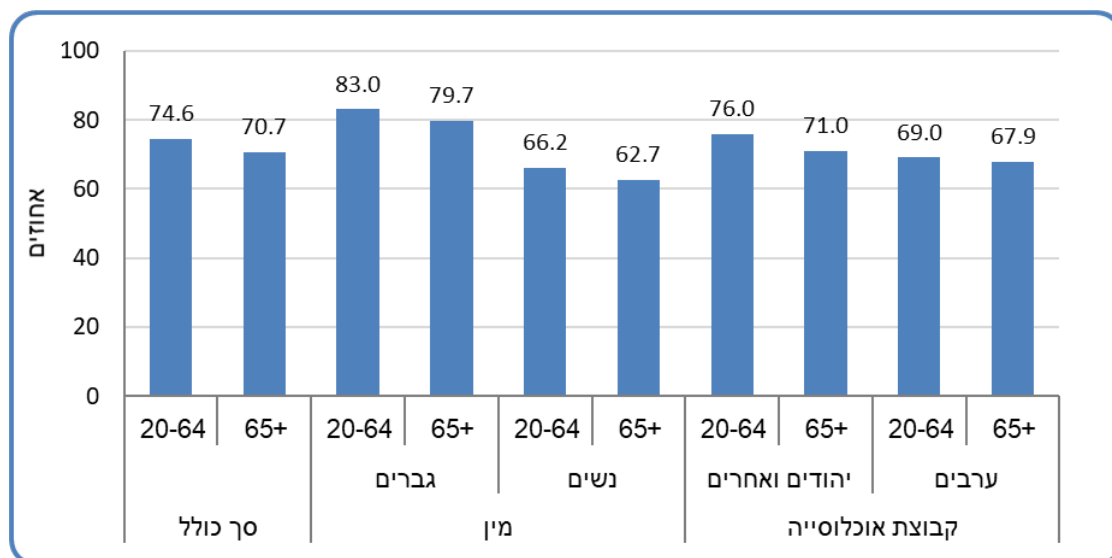
- (1) בני 65 ומעלה לא דיווחו על היפגעות מעבירות הטרדה מינית.
 (2) הנתון על היפגעות מעבירות מין בקרב בני 65 ומעלה, אינו ניתן לפרסום עקב טעות דגימה יחסית הגבוהה מ-30%.

תחושת ביטחון אישי ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה

70.7% מבני 65 ומעלה חשו בטוחים³⁷ ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה, לעומת 74.6% מבני 20-64. גברים חשו בטוחים יותר מנשים בכל קבוצות הגיל, בקרב בני 65 ומעלה – 79.7% לעומת 62.7%, בהתאמה ובקרב בני 20-64 – 83.0% לעומת 66.2%, בהתאמה. בהשוואה בין יהודים ואחרים לבין ערבים נמצאו פערים בשיעור החשים ביטחון אישי ללכת לבד בשעות החשכה, הן בקרב בני 65 ומעלה (71.0% ו-67.9%, בהתאמה) והן בקרב בני 20-64 (76.0% ו-69.0%, בהתאמה).

³⁷ במידה רבה מאוד או במידה רבה

תרשים 16 - בני 20 ומעלה החשים בטוחים (1) ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה, לפי קבוצת אוכלוסייה, מין וגיל, סקר 2023

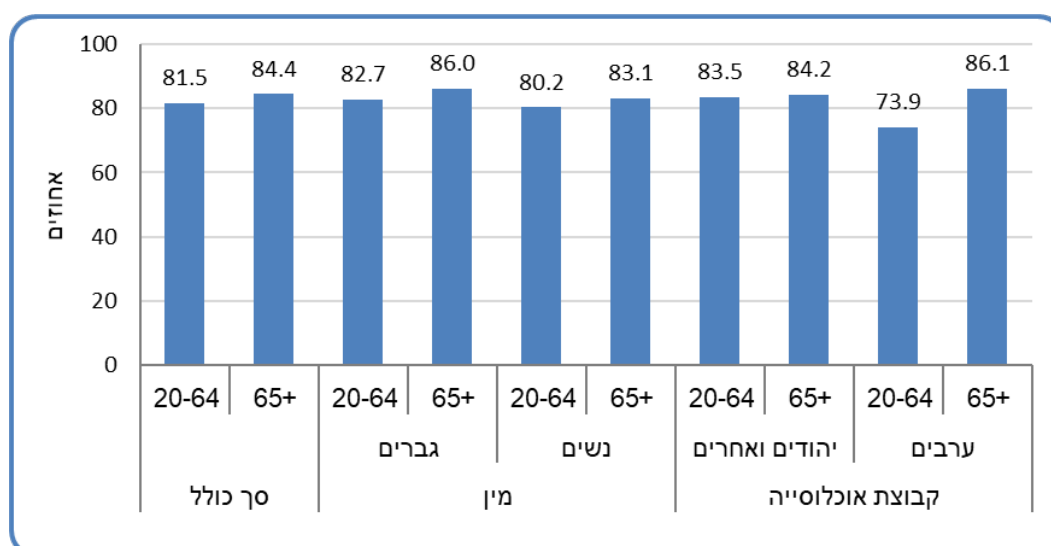

תחושת ביטחון אישי³⁸ באופן כללי באזור המגורים

84.4% מבני 65 ומעלה חשו ביטחון אישי באופן כללי באזור המגורים, לעומת 81.5% מבני 20-64. בהשוואה בין גברים לנשים וקבוצות גיל שיעור החשים ביטחון אישי כללי היה דומה, בקרב בני 65 ומעלה – 86.0% ו-83.1%, בהתאמה ובקרב בני 20-64 – 82.7% ו-80.2%, בהתאמה.

בקרב בני 65 ומעלה השיעורים של יהודים ואחרים ושל ערבים שחשו ביטחון אישי באופן כללי היו דומים (86.1% ו-84.2%, בהתאמה), ואילו בקבוצת הגיל בני 20-64 נמצאו פערים (83.5% ו-73.9%, בהתאמה).

תרשים 17 - בני 20 ומעלה החשים ביטחון אישי באופן כללי (1) באזור המגורים, לפי קבוצת אוכלוסייה, מין, וגיל, סקר 2023

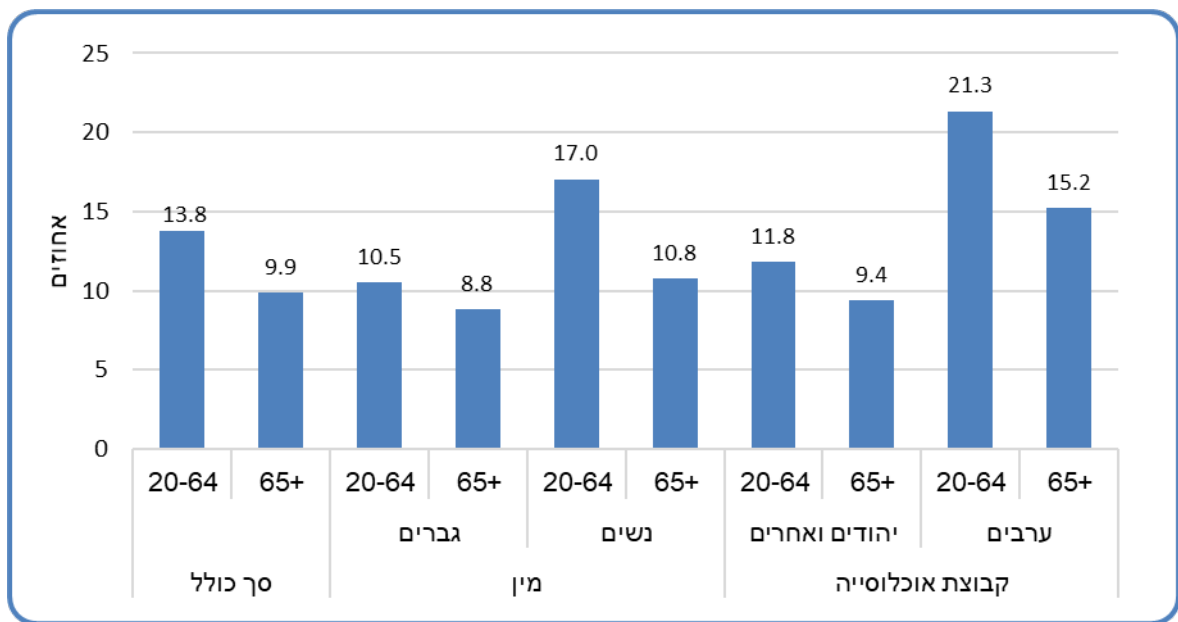
³⁸ במידה רבה מאוד או במידה רבה

חשש להיפגע מאלימות באזור המגורים

9.9% מבני 65 ומעלה חששו³⁹ להיפגע מאלימות באזור המגורים, לעומת 13.8% מבני 20-64. נשים חוששות להיפגע מאלימות באזור המגורים יותר מגברים, בכל קבוצות הגיל. הפער הגדול ביותר היה בקרב בני 20-64 (10.5% בקרב הגברים לעומת 17.0% בקרב הנשים).

שיעור הערבים בני 65 ומעלה החוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים היה 15.2%, לעומת 9.4% בקרב יהודים ואחרים. באופן דומה, שיעור הערבים בני 20-64 החוששים להיפגע מאלימות גבוה פי 1.5 ויותר משיעור היהודים ואחרים (21.3% לעומת 11.8%, בהתאמה).

תרשים 18 - בני 20 ומעלה החוששים להיפגע מאלימות, לפי קבוצת אוכלוסייה, מין וגיל, סקר 2023

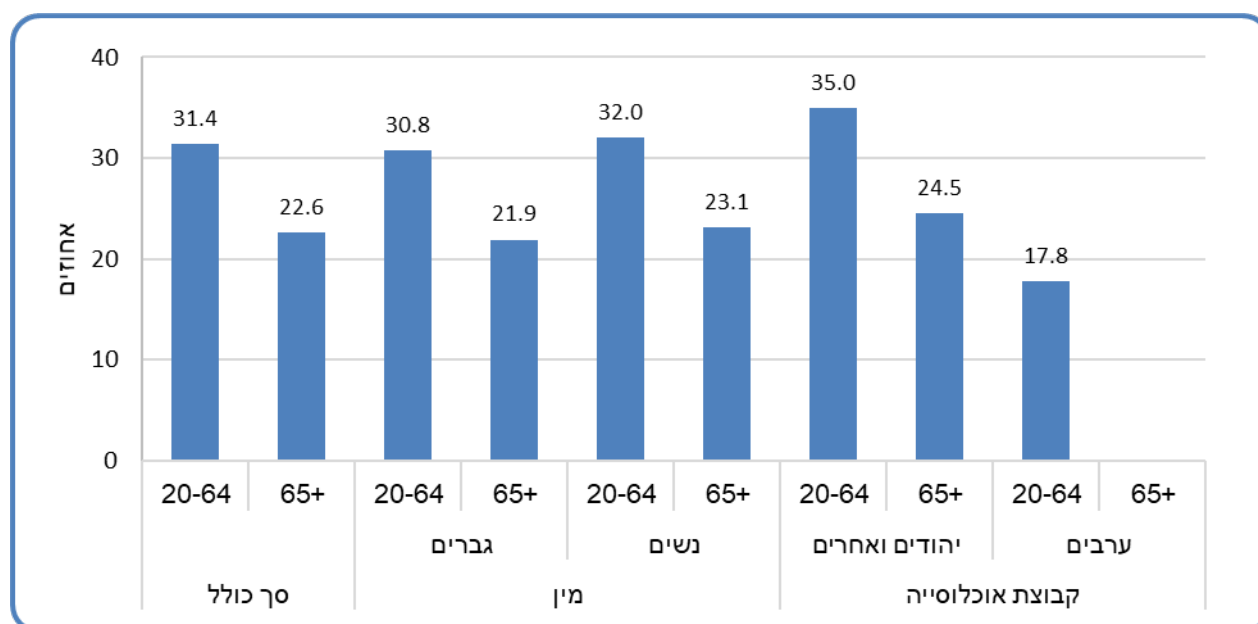

חשש להיפגע מעבירה מקוונת כתוצאה משימוש באינטרנט

22.6% מבני 65 ומעלה חששו להיפגע מעבירה מקוונת, לעומת 31.4% מבני 20-64. פערים אלו נשמרים גם בפילוח לפי מין. 21.9% מהגברים בני 65 ומעלה ו-30.8% מהגברים בני 20-64 חששו להיפגע מעבירה מקוונת, וכך גם 23.1% מהנשים בנות 65 ומעלה ו-32.0% מהנשים בנות 20-64. שיעור היהודים והאחרים בני 20-64 החוששים להיפגע מעבירה מקוונת היה כמעט פי 2 משיעור החוששים בקרב הערבים (35.0% לעומת 17.8%, בהתאמה). לא ניתן לבצע השוואה כזאת בקרב בני 65 ומעלה, עקב טעות דגימה יחסית הגבוהה מ-30% בקרב הערבים.

³⁹ במידה רבה מאוד או במידה רבה

תרשים 19 - בני 20 ומעלה החוששים להיפגע מעבירה מקוונת, לפי קבוצת אוכלוסייה, מין וגיל, סקר 2023

(1) נתון בקרב בני 65 ומעלה לא ניתן לפרסום עקב טעות דגימה יחסית הגבוהה מ-30%.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\) בנושא](#)